Bazouges vzal chvějící se rukou lístek, na němž stálo:

"Po šťastné plavbě přistála loď do Buenos Ayresu. Jsme v bezpečí. K našemu štěstí neschází nežli vlast. Spoléháme se na vaše přátelství, aby nám byla vrácena. Vděčné, přátelské pozdravy. Jan de Mareilles."

Předseda stál jako socha.

"Tot' klam a mam — viďte, Besnou?" vypravil konečně ze sebe.

"Něco takového bych si přece nedovolil...."

"Hrabě Jan byl tedy ve Francii?"

"Byl."

"Co zde chtěl?"

"Hledal svoji ženu a důkazy své nevinny...."

"A důkazy?..."

"Jsou v mých rukou, — pevně a nezvratně...."

"Ale pak jsem zničen... stal jsem se směšným," bědoval předseda, ztráveje hlavu. "Jak napravím...."

"Prohlášením, že jste se stal obětí omylu... a že mi pomůžete, aby byla očistěna čest hraběte de Mareilles. Člověk hledí napraviti chybu, jak může."

"Mám hraběte de Mareilles za viníka, pokud se nepřesvědčím o opaku.... Ale dokážete-li mi...."

"Můžete se ihned přesvědčiti, pane předsedo," poklonil se Besnou se strojenou pokorou. "Byli jsme pilni... zvěř, již jsme pronásledovali, byla nad míru zchytralá, ale dalať se přece lapiti... jest uštvána. Baron Raynaud...."

"Co pravíte!??"

"Jest snad mrtev.... dostal kuli do prsou."

"Baron Raynaud!" zvolal bývalý vyšetřující soudce zděšeně.

"Vinníky bylo dlužno hledati v Combiersu a ne v Mareillesu.... ale majestát peněz zatarasil vám tam cestu.... jen chudí bývají podezříváni.... Jan de Mareilles byl chud — to byla jeho jediná vina, za niž těžce pykal!...."

"Řekl jste vinníky?...." koktal Bazouges.

"Ovšem! Snad nemyslíte, že millionář Raynaud vykonal vše sám!.... Zaplatil lotrovskou čeládku, která se k tomu propůjčila.... V Combiersu byl byste našel pelech té divoké šelmy, ale vy jste se chytl stopy svířete, které vám vehnali do cesty a uvedl jste celou smečku pronásledovatelů v jiný směr.... Přes veškerou svoji bystrost zapomněl jste "pátrati po ženě"! Ženou zde byla hraběnka Helena, do níž se baron Raynaud zamiloval; toužil po ní a manžel byl mu v cestě.... i musil se odstraniti za každou cenu. A odstranil se.... Na štěstí měl hrabě Jan pevný život...."

"Tot' román.... pouhý román, nic jiného...."

"Ne, pane, tot' hrozná skutečnost.... Zde vizte," dodal Besnou, ukazuje sešit, nadepsaný: "Revise procesu de Mareilles."

"A co míníte nyní činiti, milý příteli?" ozval se zachvíli ztrnulý předseda nejistým hlasem.

"Svoji povinnost. Hrabě Jan a jeho bratr přejí si jen, aby se mohli navrátiti do vlasti s hlavou vzpřímenou.... a vrátí se!...."

"Jsem zdrcen.... zničen.... Co mám činiti?.... Raďte mi...." bědoval Bazouges.

"Žádejte za přeložení...."

Sešit Besnouův, vytištěn ve mnoha vytiscích, byl rozdán po celém okresu, a veřejné mínění obrátilo se rázem ve prospěch odsouzeného. Ještě nežli bylo obnoveno řízení, byla dána hraběti de Mareilles milost — a předseda Bazouges byl přeložen do odlehlé horské krajiny.

XVIII.

V LESE.

Byl konec července.

V rozkošném paláci v Buenos Ayresu odpočíval hrabě Jan de Mareilles s milovanou ženou po všem tom, co hrozného prožil, a čekal, až bude mu umožněn návrat do vlasti. —

V zámku de la Varenne zápasili baron a jeho dcera dosud se smrtí.

Byly tři hodiny, když opustil proslulý profesor lože nemocného a pravil k doprovázejícímu jej Parsayovi:

"Ručím za jeho život — ale poranění jest tak vážné, že jest takřka nezhojitelné a zdráv již nikdy nebude...."

Markýz Kristian si z hluboka vzdychl a vrátil se do pokoje k své drahé nemocné, která mívala často okamžiky, kdy děsily ji hrozné úzkosti a strašné zjevy.

"Jen aby se s tím netvorem již nikdy nesešla," pravil lékař, když se mu byl markýz jedné noci se vším svěřil. "Setkání to mohlo by míti hrozné následky pro nešťastnou dívku."

Markýz stále myslel na lékařova slova.

Dovedou její rozum, její sesalené nervy vzdorovati novým, děsivým dojmům?

Rigois, upokojen o následcích svého přepadení mučením své oběti, smutkem a starostmi v zámku la Varenne, požárem v Roissy a vzrušujícími událostmi v kraji, prodivil peníze, které mu darovala Mélina a vrátil se zase k svému bývalému zaměstnání — k povoznictví.

Čím bezpečnějším se stával, tím méně si dával pozor na jazyk, a v krčmách dovoloval si často poznámky, o nichž se Markýz Kristian konečně náhodou dověděl a při nichž hrnula se hrdému tomu šlechtici krev do hlavy a divoký vztek zmocnil se celé jeho bytosti.

Když vešel do pokoje nemocné, seděla Marcella na loži, ale byla tak slaba, bledá a změněna, že by nikdo v ní nebyl poznal veselou, rozmarnou dívku z dřívějška.

"Jest zachráněna," řekl lékař Kristianovi při loučení, "ale pro bůh! jen ať se nikdy již nesetká s tím zlosynem!...."

Kristian se z hluboka zamyslil, pak se něžně rozloučil s Marcellou, vzal klobouk a hůl a odešel ze zámku.

V tuto dobu zastavil Bernard Rigois s vozem dříví, do něhož byli zapřaženi tři koně, před krčmou otce Lafouilleta, a vešel dovnitř, aby se posilnil sklenicí kořalky.

"Co to, že tu není nikde viděti markýze Parsaye?" ptal se povozníka jeho přítel Pidaille.

"Jest v la Varenne a ošetřuje tam tu mladou osobu."

"Zdá se, že měla již na kahánku?"

"Měla, ale vyjde z toho."

"Nepotkal's jej od těch dob?"

"Koho? Markýze?.... Nepotkal jsem jej."

"Musíš se míti na pozoru...."

Bernard zaťal pěsti.

"E, což! Jen ať si se mnou nezačíná!...."

"Viš.... tehdá mu to bylo po čertech nevhod."

"Nebojím se!" zaklel Bernard hrubě. "Ale s tou žábou bych se rád zase setkal!" dodal, kroutě si výbojně knír. "To je ti holčička, brachu — kdybys věděl!...."

"Ten žert ti může přijíti ještě draze, kamaráde!"

"Něco za něco.... Jen ať mi přijde, ten markýz, já mu.... A nyní: hý!...." vzkřikl na koně, práskl bičem, a těžký vůz hnul se ku předu....

"Kam to vezeš?" volal za ním Pidaille.

"Do Bréau."

"Špatná cesta!"

"Ano, hlavně v úvozu Ronceském, ale není na výběr. Na shledanou!"

"Šťastnou cestu!"

Kraceje před koňmi, došel Rigois až k samému úvozu Ronceskému, když náhle uzřel muže, který tam stál, patrně na někoho čekaje.

Na první pohled poznal v něm Bernard markýze de Parsay, a mimoděk vzpomněl si na slova Pidailleova; ale nezalekl se — byl si vědom své síly, a nikoho se nebál.

Markýz stál beze hnutí uprostřed cesty a musil ustoupiti poněkud stranou, nechtěl-li býti rozdrcen vozem.

Ale ač to viděl, nehnul se přece s místa, a volal jen panovitě:

"Stůj!"

"A co?" ozval se povozník. "Což se nyní již nemůže klidně zde jeti?"

"Ano," odvětil Kristian klidně, "ale dříve se musíme dorozuměti. Řekl jsem vám, že se opět sejdeme, milý brachu, a dostál jsem slovu."

"Nuže, viděli jsme se a můžeme se zase rozejíti; spěchám."

"Já ne. Myslím, že víte, že nepůjdete do ráje s tím, co máte na svědomí."

"Snad tam s tím nepůjdu," ušklíbl se Bernard, "jen když budu dnes večer se dřívím v Bréau."

"Nebudete tam."

"Proč ne?"

"Protože se budeme bíti."

"Bíti?... Žertujete!...."

"Ani mne nenapadá!"

"Jak bychom se bili?"

"Takto!" odpověděl Kristian, ukazuje mu holé ruce a svlékaje hned kabát, aby jej pověsil na kmen. Pospěšte si!"

Koně se zastavili.

"Jsou to samé hlouposti," pravil Rigois váhavě. "Nemám času — pusťte, nezdržujte mne."

"Jsi tak zbabělý?" ptal se markýz.

"Pusťte!" vzkřikl povozník a šlehl bičem po markýzově tváři.

Kristian zachytil ránu holou rukou; bič otočil se mu okolo ruky a zanechal rudě krvavou stopu.

V tom již byl Rigoisovi bič vytržen prudce z ruky a odhozen.

Boj započal.

Byl hrozný.

Rigois byl síla ztělesněná, divokost a surovost, kdežto markýz síla vycvičená a svrchovaná u šlechtilost.

Rigois zaťval vztekem, že nezasáhl tváře protivníkovy; chtěl ji znetvořiti tak, aby byla podobna jeho tváři vlastní.

U vědomí své síly, pro niž získal si v kruhu svých známých názvu obra a pro niž také nikdo kdo jej znal, neodvážil se položiti mu ani stébla do cesty, vrhl se — jak vrha se dravec na svou kořist — na markýze, aby jej razem zničil.

Rigois byl přesvědčen, že jedinou ranou své svalnaté ruky srazí nepřítele svého k zemi jako loutku, hračku...

Snad by se tak bylo stalo, kdyby soupeř jeho, právě vzhledem k stle nenáviděnému násilníka, nebyl býval přesvědčen, že spoléhati se musí hlavně na svou vyškolenost a obratnost.

Mohutný rozmah pravice Rigoisovy minul se cílem.

Markýz hbitě uskočil stranou a pádná ruka "obrova" projela vzduchem tak prudce, že útočník se zapotácel.

Okamžik ten byl pro siláka osudným.

Skokem ocitl se markýz u něho, a mocným úderem do ramena ve směru klonícího se těla srazil Rigoise úplně k zemi.

"Obr" znova zaťval vztekem.

Chtěl se vzchopiti, ale markýz sevřev mu oběma rukama paže, přitiskl jej na kořeny, na něž při pochopu dopadl.

Rigois bránil se zoufale.

Z očí, krví podlitých, šlehaly mu blesky vražedné pomsty, a z otevřených úst draly se mu hluboké, těžké vzdechy, sálající velkým horkem.

Markýze pojala hrůza, ale vzpomínka na zločin, jehož obětí se stala jeho milenka, vrátila mu razem opět rozvahu.

"Zemřeš, bídáku!" zvolal a klekl silákovi na prsa.

"Ještě ne!" zasípěl poražený, a s napjetím všech sil snažil se svrhnouti se sebe trestajícího mstitele.

Ale markýz tiskl jej k zemi pevně.

Konečně schýlen k zemi pod kolenem markýzovým, který mu levou rukou svíral hrdlo, vytáhl z kapsy nůž, otevřel jej a bodl zuřivě po břiše svého soka.

Kristian vyhnul se však bodnutí tomu střelhbitým pohybem, pak vytrhl soupeři z ruky nůž, a chvěje se vztekem, svedl Rigoise a hodil jej jediným vzmachem na kolej do úvozu právě před vůz a zvolal na koně:

"Hýje!...."

Vůz se hnul a kola přejela tělo přemoženého....

Kristian ucouvl.... vlasy vstávaly mu zděšením.

Večer, když seděl u lože nemocné, byl tak bledý a ztrnulý, že se jej Marcella ptala, co mu jest.

"Pranic —" zněla odpověď.

"Klamete mne...."

"Nuže, máte pravdu; byl jsem přítomen děsnému divadlu.... V lese stalo se neštěstí.... Víte, ten muž, jejž jste se tolik děsila.... upadl na cestě.... a byl přejet vlastním povozem..... Bůh jest spravedlivý!" dodal, stíraje si pot s čela.

XIX.

O TŘI LETA POZDĚJI.

Bratři de Mareillesové, jimž byla skvělým způsobem vrácena čest, používajíc svého ohromného jmění k prokazování dobra a k oblažování těch, kteří jim pomáhali v dobách neštěstí.

Toussaint Vardon, jehož nevina byla dokázána přičiněním hraběte Jana de Mareilles, nevrátil se do Francie; spravuje v Buenos Ayresu jako neobmezený pán ohromné statky markýze d'Aquillas. Jest tělem i duší oddán svému veliteli, nejlepšímu svému příteli, před nímž má jen jediné tajemství — hrozné přepadení Marcelly v krčmě otce Lafouilleta, které tíží mu svědomí jako hrozná výčitka.

Hovořívá o tom jen někdy s "Římankou", která se k nepoznání změnila v jiném ponebí, daleka kalu, hříchu a pokušení, rodícího se z nouze a nedostatku.

Tajila i na dále klidnou, ale vroucí svou lásku, kterou chovala již od dětství k Toussaintovi.

Jednoho večera přijel la Bréche do la Flores, na jedno z panství markýzových, kde žila Amalie Rivolardová se svým bratrem.

"Co jest s vámi?" ptal se Toussaint, podávaje jim ruce.

"Daří se nám znamenitě — jsme šťastni!" zněla odpověď.

"Skutečně? Po ničem se ti nestýská, Šimone?"

"Což stýská se obyvatelům ráje po pekle?...."

"A ty, Melino?"

"Já nelituji než toho, že tě častěji nemohu viděti, Toussainte," odpověděla a zvedla k němu své krásné veliké oči, "a pak toho, že jsi smutný, kdykoli jsi zde."

Večer, když seděli pospolu na verandě domu, v němž vládla Melina jako neobmezená, všemi milovaná paní, zahleděl se Vardon do kvetoucí krajiny, nad níž se rozlévala rudá záře zapadajícího slunce.

"Toť jako požár v Roissy!...." vzdychl si Vardon.

"Proč mluvíš o těch věcech — proč vzpomínáš na to, co tě rmoutí?" ptala se Melina tiše. "Přiznej se, že nemůžeš zapomenouti na Louisu a že stále na ni vzpomínáš?...."

"Stále.... i po desíti letech vím a cítím, jak vroucně jsem ji miloval.... A pak — trápí mne vzpomínka na výstup v la Varenne, tehdá.... v krčmě. Byl to zločin krutý!...."

"Možná...." řekla Mélina zamyšleně. "I já často o tom přemýšlím.... ale nenáviděla jsem je a chtěla jsem se ti zachovati..... Máš pravdu, Toussainte, jsou to hrozné věci.... Ale vše to již minulo.... ano, minulo, a jsme zde tak daleko od Francie, že čas a vzdálenost všechno vyhladily...."

Bohatá slza skanula s velikého oka "Římanky" po hebké její tváři.

"Nechci vzpomínati než těch, které jsem milovala a již zemřeli — a těch, jež miluji, a kteří žijí."

"Kteří zemřeli?" ptal se Vardon chvějícím se hlasem.

"Otce, bratra a Luisy...."

"A živých?...."

"Matky a Šimona...."

"A...."

"A tvých přátel, Toussainte.... a i tebe, chceš-li. Ale vím, že nemůžeš...."

"Proč bych nemohl?" ptal se, bera ji za ruku. "Vždyť jsi sama řekla, že vše náleží minulosti.... a že jsme od Francie tak daleko..... Chceš ty?" dodal, rozevíraje náruč.

"O věř, že nebudeš míti věrnější, oddanější ženy!" zvolala vroucně.

A krásná Mélina nezklamala Toussainta; byla mu věrnou chotí.

Na tisíce mil od Buenos Ayres — v zámku de Mareilles — byli pohromadě všichni naši přátelé.

Bylo po snídani a hrabě Jan procházel se s Helenou v stromořadí, v němž mu tehda v neblahý večer podal Cabirol v přestrojení list, volající jej do Orgéresu.

Na balkoně seděl hrabě Cesar s Gabriellou a laškoval se svým malým, sotva půldruhého léta starým synovcem.

Atanas Besnou, který se vzdal soudního zapisovatelství a spravoval jmění svých přátel, přistoupil k Cesarovi, ukazuje mu list.

"Právě psala Marta Ribourtová; její prádelně v Buenos Ayresu znamenitě se daří.... Za několik let, kdy míní se vzdáti obchodu, bude velice bohata; i z ní jako z ostatních stala se vaším přičiněním hodná, slušná osoba —" pravil Besnou. "Assutno vzal si za ženu krásnou Mercédés a neblahá Mélina...."

"O té nemyslete nic zlého, příteli," zvolal Cesar. "Nechci věděti, co zde dělala a čím se živila, ale bedlivě jsem ji tam dole pozoroval, a věřte, že jest to věrná, oddaná a statečná žena — a jak jest krásná!.... Odmítla návrh tří millionářů k sňatku..... Myslím, že má ta statečná žena v srdci tajnou lásku, k níž by se však za žádnou cenu nepřiznala...."

V tom stanul před zámkem povoz; muž, jenž z něho vystoupil, představil se hraběti Cesarovi jako markýz de Parsay a prosil o krátkou rozmluvu s ním a s jeho bratrem.

Kristian, který nebyl ani trochu změněn, byl oděn smutečně.

Když přišel hrabě Jan, oznámil mu Kristian, že baron Raynaud, jeho tchán, zemřel před třemi měsíci.

"Jsem dvě leta ženat", vyprávěl, "a mám asi rok starou dcerušku. Než baron zemřel, svěřil se mi se vším; ale ještě než jsem si vzal za ženu Marcellu, naznačila mi sama tato hrdá dívka díl pravdy — totiž všecko, co sama věděla. Přicházím se vám nyní poděkovati, pane, za vzornou velkodušnost, že jste nepokálel čest rodiny, která se stala rodinou mojí. Tato čest spočívá v rukou vašich. Na úmrtním loži slíbil jsem baronu Maximovi, že půjdu vás poprositi jeho jménem o odpuštění a zapomenutí. Byli jste tehda v Americe, i vyčkal jsem vašeho návratu a nyní vám přicházím podati ruku, ruku poctivou.... Bylo vám krutě ublíženo.... Ale proč by měly děditi také naše děti neštěstí a nenávist?"

Oba bratři šli mu vstříc s otevřenou náručí.

Druhý den ráno čekala Marcella svého chotě na nádraží Montparnasse.

"Nuže, co ti řekli?" ptala se dychtivě.

"Nic. V němém pohnutí podali mi ruce — jsou to vznešené povahy!"

Přivinul ji pevně k srdci a pravil vroucně:

"Minulost tě děsila.... nyní můžeš býti klidna — jest nadobro pohřbena."

Tulila se k němu něžně a úzkostlivě.

"Jsi tak dobrý a velkodušný! ....." šeptala.

"Nejsem, ale miluji tě", odpověděl prostě.

Minul opět rok.

Zámek de Roissy znova zbudován a hrabata de Mareilles a markýz de Parsay stali se pravými dobrodinci celého kraje — a bílé ručky markýzky de Parsay rozdávají pilně miliony zděděné, jak otec její si přál. Jest všeobecně zbožňována a žehnána.

A tam v nekonečných pampách, pod žhavým nebem, mezi čarovnými květy, žijí a milují se naši známí — zapomínají v novém blahu na dny útrap a stesku, a hledí jen občas s okem, v němž leskne se slza touhy po dálném břehu, za nímž se skrývá stále milovaná matka vlast!

KONEC.

Chytrák ministr.

Obrázek z Uher.

Co budu vyprávět, stalo se v době Michala Telekiho. Tehdy platily v Sedmihradsku dva přísné zákony, které zněly:

"Kdo poruší věrnost rodině panovnické, odpyká to smrtí."

"Kdo prostopášně a nepořádně žije, zavřen budiž na měsíc."

Těchto zákonů málo však dbáno, neboť knížata sedmihradští sami prostopášně a nepořádně žili a byli by vlastně z vězení ani nevyšli.

Tehdy žil v Bělehradě obchodník Řehoř Kartigam, jehož prostopášný syn ve rvačce dostal takovou ránu do hlavy, že až na onom světě vystřízlivěl.

Řehoř Kartigam potom ze žalu nad ztrátou syna umřel. Před smrtí povolal k sobě notáře a dal si sepsati poslední vůli:

"Všechno své jmění odkazuju svému sestřenci Pavlovi Szelovi, ať mu bude 25 let, jestli do té doby zachová se podle mé vůle, která jest:

1. aby vyhýbal se srocováním lidu a

2. aby se varoval silných nápojů.

Jestli však nezachová se, jak nařizuju, nechť podědí mé jmění bělohradští mnichové."

Tak zněla poslední vůle a Kartigam brzo umřel. Jeho dědic Pavel Szel nacházel však zálibu v dobré kořalce a večer v opilosti své bujným zpěvem pouličním burcoval klidné měšťany ze spánku. To ovšem činiti neměl.

Zamiloval se též do Natalie, což v poslední vůli zakázáno nebylo. Natalie byla nejkrásnější dívkou v městě, měla oči jako fialky a líce jako červené růžičky. Uměla své nápadníky tak okouzliti, že i když byli daleko, touhou po ní hořeli.

Pavel Szel byl tehdy vojákem a tak zatoužil po krásné Natalii, že z bitvy u Liptova v Uhrách uprchl domů. Tato bitva dopadla nešťastně pro Michala Telekiho, který vrátil se do Sedmihradska rozmrzen velmi. Dověděv se, že Pavel Szel z bitvy uprchl, dal ho v železech vrhnouti do nejtmavějšího žaláře. Za tři dni měl býti Szel souzen a popraven....

Jak o tom bělohradští mnichové doslechli, spěchali ihned ku knížeti žádajíce, aby jim dal vyplatiti 75 tisíc zlatých.

"Jakých zlatých?" tázal se kníže.

"Pro vojáka Szela uložil zemřelý obchodník Kartigam 75 tisíc zlatých, jestli se Szel bude vystříhati silných nápojů a srocování. Ale Szel je ničema, pil jako duha a utekl z bitvy liptovské. Podle poslední vůle nenáleží tedy dědictví Szelovi, nýbrž nám, pročež prosíme Tvou milost...."

Kníže odvětil: "Donesete mi to písemně a já promluvím se svým ministrem Michalem Telekim."

Když k poledni přišel Teleki, tázal se ho kníže: "Proč pak jste tak rozmrzen, Michale?"

"Nemám peněz, výsosti."

"Měl jste se naroditi jako bělohradský mnich," smál se kníže.

"Ti mají dost myší, ale žádných peněz."

"Ale teď podědí oni 75 tisíc zlatých po člověku, kterého dáte popraviti."

"Já? Popraviti? Nevím koho."

"Pavla Szela, vojáka, který utekl od Liptova."

"Ano, pravda, nyní stojí před soudem. Ale jak by měl Szel 75 tisíc?"

"Tu to máte černé na bílém, přečtěte si to."

Michal Teleki přečetl, ale kalvinská jeho duše mnichům dědictví nepřála.... "Pět a sedmdesát tisíc mnichům! Raději si dám všechny vlasy z hlavy vytrhnouti." —

Ihned dal vzkázati soudcům, aby posečkali s rozsudkem. Mnichy pak dal vyzvati, aby přišli svou věc u soudu zastat.

"Co zamýšlíte," tázal se kníže. "Co je napsáno v poslední vůli, musí se zachovati."

"Poslední vůli možno všelijak vyložiti."

"Ale zákon je zákon."

"Uvidíte, výsosti, že mnichové nic nedostanou."

Kníže odporoval hlavou. "To bych rád viděl."

"Račte tedy jíti se mnou k soudu."

Kníže šel a posadil se bokem zeleného stolu pod prestolem.

Obžalovaný Pavel Szel stál tu před soudem smutně, věda, že očekává ho smrt, zvláště když přísný Teleki byl přítomen.

Veřejný žalobník přednášel obžalobu, že Pavel Szel z bitvy liptovské uprchl, načež jest trest smrti mečem.

"Tak jest," kýval ministr. "Szel prohřešil se proti zákonu." — Ostatní soudcové taktéž souhlasili.

"Mimo to jest on též prostopášník, nemrava," pokračoval žalobník v obžalobě, "neboť opilý prohánět se po ulicích a dával pohoršení duším křesťanským."

"I to jest veliká vina," mínil Michal Teleki. "Ctihodní mnichové předstupteď."

Mnichové ukázali ověřený opis poslední vůle a jeden z nich promluvil: "Bude-li Pavel Szel k smrti odsouzen, náleží jmění toto nám. Nebude-li však odsouzen, dostaneme dědictví taktéž my, neboť nevystříhal se silných nápojů."

"Tak jest," souhlasili soudcové. Ale Michal Teleki cítil, že neradí souhlasí. Bylť taktéž kalvini.

"Nikoliv," zvolal Teleki, "tak tomu není! Jmění vám mnichům nepřipadne, neboť nyní teprvé jasně poznávám, že tento mladík zachoval se podle poslední vůle dopodrobna."

Oči všech přítomných utkvěly na Telekiho, jestli se snad nezbláznil.

"Poslyšte, pánové. Co přikazuje poslední vůle? Aby se vystříhal srocování. Ano a to učinil, neboť právě proto, že se vystříhal srocování, stojí zde před soudem. Či není vojsko připravené k bitvě velké srocování lidu? Pročež nemůžeme obviněného potrestati tak přísně, jako obyčejně to činíme, neboť na něm žádalo se, aby vyhověl dvěma povinnostem sobě odporujícím. Kdyby byl v bitvě zůstal, byl by jednal proti poslední vůli."

"Ano, to jest pravda," ozvalo se od zeleného stolu, kde seděli soudcové. Teleki vítězně pohleděl na knížete.

"A nyní přistupme k druhému bodu, který je ve spojení s poslední vůlí," pokračoval ministr Teleki.

Mnichové se usmívali, myslili si: "Mluv, co chceš, my máme na to sto svědků, že Szel byl opilec."

"Co praví poslední vůle?" tázal se Teleki. "Aby se chránil silných nápojů. A co píšou mnichové? Tu to napsali černé na bílém, že prý byl prostopášník, že prý pořád pil a že vody jen k mytí používal. Ale kdo, tážu se, může rozhodnouti, které nápoje jsou sliné a které slabé? Já aspoň myslím, že voda jest nápoj nejsilnější a té se opravdu tento mladík chránil."

"Voda?" zvolali všichni udiveně.

"Ano, voda, neboť tak jest silná, že žene mlýny a ničí náspy."

Tak zachránil Teleki kandidáta smrti. Kalvinští soudcové hleděli vděčně na svého praktického představeného a přisoudili Pavlovi Szelovi dědictví a svobodu.

Takových ministrů chytráků, kteří "vyzráli" na zákon, bylo ve světě už více. Prozatím vypravujeme jen o tomto jednom.

SEN.

Napsal Henryk Sienkiewicz.

Jednou ve společnosti mnoho vypravováno o zázračných případech, předtuchách, o vidění mrtvých lidí a podobných věcech, které stále více zajímají v přítomné době mysli povolaných i nepovolaných.

Byl tam také domácí lékař, který choval se k vypravování celkem skepticky. Ale posléz ke konci rozhovoru jedna z dam obrátila se k němu s otázkou, zdali i jemu nestalo se kdysi v životě něco takového, čeho si nedoveděl vysvětlit?

A doktor odpověděl:

"Když jsem byl ještě mladší, měl jsem sen, či spíše řadu snů tak podivných a neobyčejných, že v tom ohledu předčí všecko, co jsem dosud slyšel. Přejete-li si, mohu o tom vyprávět."

Zájem byl vbuzen ihned a lékař začal vyprávět jak následuje:

"Jest tomu dvanácte let, kdy byl jsem v Biarritzu, v mořských lázních. Tehdy byl jsem zamilován do jisté Angeliky, která odívala se vždy ke koupeli v kostym, připomínající šupinaté tělo ryby. Byla to velice originelní miss, plná podivínských nápadů. Jednou zdržela mne, jakož i jiné své obdivovatele na loďce do třetí hodiny v noci. Hleděli jsme v hvězdy a hovořili o pravděpodobném cestování duší s planety na planetu. Vrátil jsem se domů velmi unaven a usnul jsem v křesle při čtení nějakého dopisu, který jsem nalezl na stolku. Sotva jsem zavřel oči, zdálo se mi, že v nějakém velkém městě vycházím z neznámého domu a vidím před portálem stojící pohřební vůz. Pro objasnění těm, kteří nebyli v cizině, dodám, že za hranicemi nevozí lidi na takové pyramidě, nebo katafalku jako u nás. Tamnější pohřební vozy podobají se trochu delšímu, na bocích zasklenému kočáru, který má v zadu dvířka, jimiž se vsouvá do vnitř rakev. Takový právě vůz jsem ve snu uzřel. Ale nedosti na tom. Vedle vozu stál hoch, tak asi patnáctiletý, oděný v černou livrej s úzkými portami a řadou kovových knoflíků podél port. Když mně uzřel, otevřel u vozu dvířka a kloně se, pokynul mi rukou, abych vešel, či vlezl do vnitř. Jakkoliv ve snu různé věci nadobyčejné zdají se býti obyčejnými, vzpomínám si, že jsem se tak zděsil a trhl sebou tak silně, že moje hlava udeřila o lenoch křesla. A ovšem vzbudil jsem se.

Ve dvou dnech jsem u své Angeliky na sen zapomněl, leč třetí noci vrátil se mi s úpornou podobností. Potom opakoval se nepravidelně vždy ve třech nebo čtyřech dnech. Posléz začalo mne to trápit. Co bylo podivné, byla právě ta podobnost. Dům, pohřební vůz a především oděv a tvář hocha, který pokaždé se stejnou poklonou a stejným pohybem ruky zval mne stále dále.

Zapamatoval jsem si dokonale jeho livrej, porty, malé kovové knoflíky i jeho jasné vlasy a šedé oči, vězící v hlavě daleko od sebe a poněkud podobné rybím.

Ostatně, zajisté přiznáte, že při takovém úporném opakování těhož snu bylo čím se nepokojit.

Po několika týdnech vyjel jsem do Paříže, objednav si byt v témže hotelu, v němž měla bydleti Angelika. Přijeli jsme večer kolem hodiny oběda. Bylo nás známých dosti četná společnost. Rychle jsem se ustrojil, načež jsem pospíšil ke zdviži, abych sjel dolů do jídelny. Na chodbě setkal jsem se již se známými, scházejícími se také ke zdviži. Nicméně přiblížil jsem se ke dvířkám prvý a stiskl elektrický knoflík. Po chvíli zaslechl jsem tiché hrčení zdviže, načež dvéře se otevřely a — náhle coufnul jsem, jako bych uzřel smrt. V otevřených dveřích objevil se asi patnáctiletý hoch s jasnými vlasy a rybíma očima, oděný v černou livrej s portami a kovovými knoflíky, slovem tentýž, jehož vídával jsem ve snu.

Stál ve dvířkách na chvějící se ještě zdviži a kloně se, zval mne do vnitř.

Vyznávám, že poprvé v životě jsem pocítil, že hrůzou vlasy mohou skutečně státi na hlavě jako hřebíky. Vskutku uskočil jsem jako v bezvědomí a kvapem sletěl čolů po schodech k jídelně.

Zdviž čekala patrně na větší počet hostí a já seděl jsem zatím v předsíni sálu na pohyblivém křesle, hledě se poněkud vzpamatovati, neboť jsem cítil, že jsem byl bledý jako šátek. — I.... nevím.... Snad uplynulo několik vteřin, snad několik minut, když náhle zaslechl jsem strašný křik, potom ránu a skoro jsem omdlel.

Když jsem přišel k sobě, uviděl jsem v předsíni lidská těla, ovinutá na rychlo zkrvavenými prostěradly.

Hoch také zhynul. Dozvěděl jsem se to později.

A nyní recht' vysvětluje kdo chce. Mně nazýváte správně skeptikem, neboť kdyby se to komu jinému přihodilo, nikdy bych tomu nevěřil.

Bolesti hlavy a neuralgie vyhledávají jemnou tělesnou soustavu. Třeba zachovávati dietu, udržovati v pořádku stolici a užívati Severových prášků proti bolestem hlavy a neuralgii. Úleva bezprostřední. Cena 25ct., poštou 27 ct.